

Veileder til ny vigselriturgi

Bakgrunn

Kirkemøtet 2017 har fastsatt en ny liturgi for vigsel som gir likekjønnede par adgang til kirkelig ekteskapsinngåelse. Den norske kirke har etter dette to liturgier for ekteskapsinngåelse. Vigsel 2003 er forbeholdt ulikekjønnede par, mens Vigsel 2017 kan benyttes av både like- og ulikekjønnede par.

Da Kirkemøtet 2016 gjorde vedtak om å sette i gang arbeidet med å utarbeide en ny vigselriturgi som kunne brukes av likekjønnede par, ble det samtidig understreket at prester skal ha frihet til å bruke eller ikke bruke den nye liturgien. Kirkemøtet mente at også andre kirkelig tilsatte bør ha samme frihet.

Bispemøtets preses varslet samtidig at Bispemøtet ville komme med en veiledning til hvordan den nye situasjonen knyttet til kirkelig ekteskapsinngåelse skal håndteres, med sikte på å komme i møte tilfeller hvor kirkelig personell ikke ønsker å medvirke ved inngåelse av ekteskap mellom likekjønnede. Det er også viktig at alle par som oppsøker kirken for vigsel møter en klar og ryddig ordning.

Veilederens formål

Denne veilederen er utarbeidet av Bispemøtet. Kirkerådet, KA, Presteforeningen og Fagforbundet teologene er konsultert under utarbeidelsen. Veilederen har ledere og medarbeidere i den lokale kirke som primær målgruppe, og har til formål å gi hjelp til en ryddig forvaltning av kirkelige vigslar.

Innføring av ny liturgi

Det er Kirkemøtet som har myndighet til å fastsette ny liturgi til bruk i alle sokn i Den norske kirke, jf kirkeloven § 24. Den nye liturgien er ikke et valgfritt alternativ som menighetsmøtet kan vedta at skal brukes eller ikke brukes, jf kirkeloven § 11, men en ordinær liturgi som innføres i alle sokn i og med Kirkemøtets vedtak. Se KM 6/17 pkt 5, jf KM 17/16 pkt 5.

Retten til kirkelig betjening

Når Kirkemøtet har fastsatt en liturgi for ekteskapsinngåelse, gjelder dette som en allmenn ordning i kirken. Kirkens medlemmer har derfor rett til å bli betjent etter denne ordningen, og kirken må organisere sine ressurser slik at dette også kan skje i praksis. Retten til betjening gjelder på alle steder hvor Den norske kirke har virksomhet, dvs i alle sokn og i alle kirker.

Retten til ikke å medvirke

Kirkemøtet har vedtatt at ”prester har frihet til å velge om de vil foreta vigsel av likekjønnede par eller forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom likekjønnede”.

En vigslers rett til ikke å medvirke fremgår av ekteskapsloven § 13: ”En kirkelig vigslar kan (...) nekte å foreta vigsel dersom (...) brudefolkene er av samme kjønn.”

I praksis betyr dette at hvis presten ikke finner å kunne forrette vigsel eller forbønn for et likekjønnet par, så skal presten heller ikke pålegges en slik tjeneste.

Videre vil Bispemøtet legge til grunn at en prest også kan velge å ikke forrette en ekteskapsinngåelse mellom et ulikekjønnet par etter liturgien Vigsel 2017. Dette følger av den myndighet som er lagt til presten i Tjenesteordning for menighetsprester § 7.

Det er presten selv som har ansvar for å gjøre det klart for prosten at han eller hun ikke vil kunne forrette en bestemt vigsel. Prosten finner i slike tilfeller en annen prest til å forrette vigsel.

Soknepresten har fortsatt faglig ansvar for kirkebokføringen, jf tjenesteordning for menighetsprester § 13. Kirkebokføreren (normalt soknepresten) har ansvaret for at informasjon om kirkelige handlinger blir meldt videre til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn. Dette omfatter også et ansvar for å følge med på om en planlagt kirkelig handling av en eller annen grunn ikke skulle bli gjennomført eller bli avlyst i siste liten

Medvirkning av andre tilsatte

Kirkemøtet vedtok også at ”andre kirkelig ansatte bør (...) ha en tilsvarende mulighet til ikke å medvirke ved den kirkelige handlingen”. Ekteskapsloven gir ikke andre enn vigslere en lovhjemlet rett til ikke å medvirke. Kirkemøtets vedtak om andre ansatte må derfor forstås som et ønske om å ivareta tilsvarende hensyn for kirkelig tilsatte som kan tenkes å komme i en samvittighetssituasjon knyttet til utførelsen av arbeidet. Vedtaket retter seg dermed mot kirkelig arbeidsgiver med en forventning om å legge til rette for gode løsninger basert på dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Ikke alle tenkelige situasjoner kan beskrives i en veileder, og det er viktig at det utvises smidighet og klokskap.

Med ”medvirkning” vil Bispemøtet her forstå aktiv deltakelse i den liturgiske handling. Oppgaver av administrativ og tilretteleggende art, kan man ikke unndra seg. En menighetssekretær el.l. vil f.eks. ikke kunne unndra seg plikten til å ta i mot og registrere et ønske om kirkelig vigsel. Ansatte vil heller ikke kunne unndra seg plikten til nødvendig for- og etterarbeid for at vigselen skal finne sted.

Valg av liturgi

Paret som ønsker kirkelig vigsel eller forbønn, har normalt en samtale med presten om seremoniens innhold og oppbygning. Presten gjennomgår da bl.a. liturgien han/hun vil bruke.

Dersom paret ønsker en liturgi presten av samvittighetsgrunner ikke finner å kunne bruke, skal presten melde fra til prosten.

Ansvar for tilrettelegging

Ethvert par som ønsker kirkelig vigsel, skal møtes med den samme respekt som kirken alltid ønsker å vise mennesker. Organisatoriske utfordringer som måtte oppstå, skal derfor ikke være til belastning for paret.

Prosten leder prestetjenesten i prostiet, og har ansvar for at alle som ønsker kirkelig vigsel, skal bli betjent. Dersom prosten selv ikke ønsker å forrette en vigsel for likekjønnede, har han eller hun likevel plikt til å organisere arbeidet i prostiet slik at likekjønnede kan bli viet. Dette innebærer også å finne en erstatning dersom tjenestegjørende prest ikke selv vil forrette. En

prest kan ikke motsette seg at en annen prest gjør tjeneste i soknet, når dette er avtalt med prost eller biskop, jf tjenesteordning for menighetsprester § 12.

Øvrig personell i den lokale kirke ledes av daglig leder for kirkelig fellestråd (kirkeverge el. tilsvarende). Dersom en ansatt av samvittighetsgrunner ikke finner å kunne medvirke ved en vigsel for et likekjønnet par, må dette tematiseres i en dialog med arbeidsgiver. Den ansatte har ingen lovhjemlet rett til ikke å medvirke, slik vigsleren (presten) har, men på bakgrunn av Kirkemøtets vedtak forventes det at kirkevergen søker å finne en minnelig løsning innenfor de rammer som gjelder.

Menighetsprestens plikter følger av tjenesteordningen og arbeidsavtalen. Prost og kirkeverge utøver arbeidsgivers styringsrett. Bispemøtet anmoder prost og kirkeverge om å drøfte den aktuelle situasjonen i tjenestedistriktet.

Vedlegg

Vedtak i sak KM 17/16

1. Kirkemøtet erkjenner at spørsmålet om homofilt samliv og vigsel av likekjønnede par er en sak som Den norske kirke etter lange samtaler og flere utredninger ikke har lyktes å enes om.
2. Kirkemøtet viser til tidligere vedtak som understreker at uenighet i dette spørsmålet teologisk bedømt ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes. Begge syn på likekjønnet ekteskap kan derfor gis rom og komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, undervisning og forkynnelse.
3. Et flertall i Kirkemøtet mener at det i tillegg til dagens liturgier for ekteskap og forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom kvinne og mann, må utarbeides tilsvarende liturgier som inkluderer likekjønnede par og som kan brukes overfor alle par.
4. Et mindretall i Kirkemøtet ønsker ikke kirkelig vigsel av likekjønnede par fordi det strider mot deres forståelse av ekteskapet. De av mindretallet som støtter dette vedtaket, tar likevel til etterretning Kirkemøtets sammensetning, og at slike liturgier derfor vil bli utarbeidet og implementert.
5. Kirkemøtet forutsetter at disse liturgiene innføres som ordinære liturgiske ordninger. De gjøres gjeldende i hele Den norske kirke slik at alle medlemmene kan inngå ekteskap i sin lokale kirke.
6. Kirkemøtet fastslår at prester har frihet til å velge om de vil foreta vigsel av likekjønnede par eller forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom likekjønnede. Andre kirkelig ansatte bør også ha en tilsvarende mulighet til ikke å medvirke ved den kirkelige handlingen.

Vedtak i sak KM 6/17

1. Et flertall i Kirkemøtet ønsker likekjønnede par velkommen til å gifte seg i Den norske kirke og vedtar derfor Ordning for vigsel 2017 og Ordning for forbønn for borgerlig inngått ekteskap 2017 slik disse er lagt fram fra Kirkerådet til Kirkemøtet 2017. Dette

flertallet gleder seg over at ekteskapet endelig blir tilgjengelig for alle par som ønsker å gifte seg i Den norske kirke. De to liturgiene kan brukes overfor alle par.

2. Et mindretall i Kirkemøtet ønsker ikke vigsel av likekjønnede par og forbønn for borgerlig inngått likekjønnet ekteskap fordi det strider mot deres forståelse av ekteskapet. Men siden vigsel av likekjønnede par og forbønn for borgerlig inngått likekjønnet ekteskap har flertall i Kirkemøtet, tar mindretallet bak dette omforente vedtaket til etterretning at Vigsel 2017 og Forbønn 2017 brukes ved slike vigslar og forbønnshandlinger. Ved vigsel av og ved forbønn for kvinne og mann vil dette mindretallet anbefale at en fortsatt bruker liturgien fra 2003, fordi denne tydelig formidler en forståelse av ekteskapet som en ordning for kvinne og mann.
3. Ordning for vigsel 2003 og Ordning for forbønn for borgerlig inngått ekteskap 2003 videreføres og justeres i tråd med gudstjenestereformens terminologi.
4. Kirkemøtet ber Bispemøtet utarbeide en veiledning til praktisering av vigslar- og forbønnsliturgi.
5. De nye liturgiene innføres som ordinære liturgiske ordninger. De gjøres gjeldende i hele Den norske kirke slik at alle medlemmer kan inngå ekteskap i sin lokale kirke fra 1. februar 2017. Trykket utgave av liturgien vil foreligge mai 2017.
6. Kirkemøtet viser til KM sak 17/16 og fastholder
 - at prester har frihet til å velge om de vil foreta vigsel av likekjønnede par eller forbønn for borgerlig inngått ekteskap mellom likekjønnede. Andre kirkelig ansatte bør også ha en tilsvarende mulighet til ikke å medvirke ved den kirkelige handlingen.
 - at uenighet i dette spørsmålet teologisk bedømt ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes. Begge syn på likekjønnet ekteskap kan derfor gis rom og komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, undervisning og forkynnelse.
7. Kirkemøtet ber om at det igangsettes en prosess med å oversette vigslar- og forbønnsliturgi til de samiske språk og til tegnspråk.

VIGSEL 2017

Alminnelige bestemmelser

1. Ekteskap inngås ved at to personer offentlig, i vitners nærvær og for godkjent (borgerlig eller kirkelig) myndighet avgir løfte til hverandre om at de vil leve sammen i ekteskap, og dette erklæres å ha offentlig gyldighet.
 2. Ekteskapsinngåelse etter kirkens ordning har både en juridisk og en kirkelig side. Den handling som er ekteskapsstiftende etter samfunnets lovgivning, foretas for Guds ansikt, og er derfor en kirkelig handling av gudstjenestlig karakter. Enkeltelementer ved handlingen, som musikk, opplesning og andre innslag må utformes i samsvar med dette.
 3. Handlingen finner sted i kirken eller et annet gudstjenestested som etter biskopens avgjørelse kan brukes til vigsel.
 4. Før handlingen har den som skal forrette – unntaksvis en annen på dennes vegne – en samtale med paret som skal vies.
 5. Salmer og sanger må på forhånd godkjennes av forrettende prest og det musikalske stoff av kantor/organist.
 6. Den forestående vigsel kan på forhånd bekjentgjøres gjennom kunngjøringene i en gudstjeneste, og paret nevnes i forbønnen.
 7. Hvis en vil feire **Bryllupsmesse**, følger en enten ordningen **Vigsel** til og med siste salme. Denne blir da salme før nattverden, etterfulgt av en av nattverdordningene i Gudstjenesteboken. Eller en kan følge **Ordning for hovedgudstjeneste**. Vigselsordningens Inngangord erstatter da hovedgudstjenestens Inngangord og vigselsordningens punkt 4 erstatter lesningene i hovedgudstjenesten. En av lesningene skal være en evangelielesning. Leddene **Ekteskapsinngåelse** og **Overrekkelse av ringer** kommer på kunngjøringenes plass, og vigselsordningens ledd **Forbønn** erstatter hovedgudstjenestens forbønnsdel.
- En kunngjør i Inngangordene at det skal feires bryllupsmesse, for eksempel slik:
- L** Kjære (navnet nevnes) og (navnet nevnes). Dere er kommet hit til (kirken nevnes) for å inngå ekteskap. Vi er samlet her for å glede oss med dere. Vi skal høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres. Dere har også bedt om å få del i Herrens nattverd når dere nå begynner livet sammen som ektefolk. Vi vil derfor feire denne handlingen som en bryllupsmesse, slik at det er mulig for dem som ønsker det, å gå sammen med dere til Herrens bord på denne dagen.
8. Ektepar som har inngått ekteskap for borgerlig myndighet, kan siden anmode om kirkens forbønn. Se ordningen **Forbønn for borgerlig inngått ekteskap**.
 9. Det kan ringes i ca. 5 minutter før og etter vigsels handlingen. 10. Liturgen bærer stola i hvitt.

ORDNING FOR

Vigsel 2017

I løpet av handlingen kan det gis rom for medvirkning av ulike slag. Det kan være medvirkning fra bryllupsfølget ved enkelte av de liturgiske ledd, og det kan være tillegg til handlingen i form av musikk eller høytlesning, eventuelt kombinert med at det tennes lys i lysgloben. Blant de kulturelle innslag kan det også åpnes for elementer som understreker parets etniske bakgrunn. Der den ene part har en annen kirkelig tilhørighet enn Den norske kirke, kan det etter godkjenning av biskopen åpnes for deltakelse fra vedkommende kirkesamfunn. Både når det gjelder medvirkning fra andre kirkesamfunn og kulturelle innslag, skal disse tilpasses vigselshandlingens gudstjenestlige karakter og ikke bryte med Den norske kirkes trosgrunnlag.

Innslag som kommer som tillegg til liturgien, kan plasseres etter ledd 9 **Forbønn**. Der navnene skal nevnes, kan en bruke fullt navn eller fornavn, etter hva som er naturlig i det enkelte tilfelle. I

spørsmålene under ledd 7 **Ekteskapsinngåelse** skal det brukes fullt navn.

1 Preludium/Inngang

Orgelmusikk eller annen egnet musikk til preludium/inngang.
De som skal vies kan gå sammen fram til koret og sette seg på sine plasser.

Dersom det er ønskelig, kan paret, en eller begge, forlovere, representant(er) for familiene, liturg og andre gå inn i kirken i prosesjon.

Deretter kan det fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

2 Inngangsort

Enten **A**

L I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Eller **B**

L Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Eller **C**

L I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver. Deretter ønskes paret og forsamlingen velkommen med disse eller lignende ord:

L Kjære (navnet nevnes) og (navnet nevnes). Dere er kommet hit til (kirken nevnes) for å inngå ekteskap. Vi er samlet her for å glede oss med dere. Vi skal høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres.

Deretter kan liturgen si Enten **A**

L Takk Herren, for han er god,
evig varer hans miskunn.

Dette er dagen som Herren har gjort;
la oss juble og glede oss på den! Sal 118,1.24

Eller **B**

L Gud er kjærlighet, og den som blir i

kjærligheten, blir i Gud og Gud i ham. 1 Joh 4,16b

3 Salme

4 Skriftlesning

L Gud har skapt oss i sitt bilde
til å leve i fellesskap med seg og med hverandre. Ekteskapet er Guds gode gave.
Å leve sammen som ektefeller
er å leve i tillit og kjærlighet,
dele gleder og sorger
og trofast stå ved hverandres side livet ut.

Det står skrevet i Salmenes bok:

Hvor dyrebar er din kjærlighet, Gud!
I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly. De får nyte overfloden i ditt hus,
du lar dem drikke av din gledes bekk.
For hos deg er livets kilde,
i ditt lys ser vi lys Sal 36, 8-10

La oss høre hva Guds ord sier om kjærlighet og troskap: Kle dere derfor i inderlig medfølelse
og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige,
så dere bærer over med hverandre og

tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi
hverandre.

Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet,
som er båndet som binder sammen

og gjør fullkommen. Kol 3,12b-14

L La oss videre høre fra Guds ord.

2-4 av de følgende tekstene eller andre høvelige skriftlesninger, minst én fra hvert av de to testamentene.
Skriftlesningene kan leses av medlemmer av bryllupsfølget.
De som skal lese, går samlet frem til lesepulten.

Paret som skal vies og menigheten sitter under lesningen.

Siste lesning avsluttes med: Slik lyder Herrens ord.

Her kan følge

5 Salme

Salmen kan erstattes av egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

6 Tale

Liturgen holder en tale over et av de skriftordene som er lest under ledd 4 eller over en annen høvelig tekst.

7 Ekteskapsinngåelse

L Kom nå fram til Herrens alter, så vi kan høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres.

Paret går fram til alterringen. Liturgen henvender seg til den som står til venstre først.

Deretter følger

Enten A

L For Gud vår Skapers ansikt og i disse vitners nærvær spør jeg deg, (fullt navn uten tittel): Vil du ha (fullt navn uten tittel), som står ved din side, til din ektefelle?

Svar: Ja.

L Vil du elske og ære *henne/ham/NN* og bli trofast hos *henne/ham/NN* i gode og onde dager inntil døden skiller dere?

Svar: Ja.

L Likeså spør jeg deg, (fullt navn uten tittel): Vil du ha (fullt navn uten tittel), som står ved din side, til din ektefelle?

Svar: Ja.

L Vil du elske og ære *ham/henne/NN* og bli trofast hos *ham/henne/NN* i gode og onde dager inntil døden skiller dere?

Svar: Ja.

L Så gi hverandre hånden på det.

Paret vender seg mot hverandre og gir hverandre høyre hånd. Liturgen legger sin hånd på parets hender.

L For Guds ansikt og i disse vitners nærvær har dere nå lovet hverandre at dere vil leve sammen i ekteskap, og gitt hverandre hånden på det. Derfor erklærer jeg at dere er rette ektefolk.

Eller **B**

L For Gud vår Skapers ansikt og i disse vitners nærvær spør jeg deg, (fullt navn uten tittel): Vil du ha (fullt navn uten tittel), som står ved din side, til din ektefelle?

Svar: Ja.

L Likeså spør jeg deg, (fullt navn uten tittel):
Vil du ha (fullt navn uten tittel), som står ved din side,

til din ektefelle? **Svar:** Ja.

L Gjenta etter meg.

Paret vender seg til hverandre. De gir hverandre høyre hånd og blir stående slik mens de avgir løftet.
Liturgen leser løftet ledd for ledd, deretter fremsier paret det, den ene først.

L Jeg tar deg (navnet nevnes) til min ektefelle. **V** Jeg tar deg (navnet nevnes) til min ektefelle. **L** Jeg vil elske og ære deg

V Jeg vil elske og ære deg

L og bli trofast hos deg i gode og onde dager **V** og bli trofast hos deg i gode og onde dager **L** inntil døden skiller oss.

V inntil døden skiller oss.

Deretter gjentas løfteavleggelsen på samme måte av den andre ektefellen. Liturgen legger sin hånd på parets hender.

L For Guds ansikt og i disse vitners nærvær har dere nå lovet hverandre at dere vil leve sammen i ekteskap, og gitt hverandre hånden på det.
Derfor erklærer jeg at dere er rette ektefolk.

Her kan følge

8 Overrekkelse av ringer

Enten **A**

L Gi nå hverandre ringene, som dere skal bære til tegn på løftet om troskap. Hver av dem setter ringen på fingeren til den andre.

Eller **B**

L Gi nå hverandre ringene, som dere skal bære til tegn på løftet dere har gitt hverandre. Gjenta etter meg.

Liturgen leser ordene ledd for ledd, deretter fremsier brudeparet dem, den ene først. **L** (Navnet), jeg gir deg denne ring

V (Navnet), jeg gir deg denne ring

L som et tegn på mitt løfte om kjærighet og troskap. **V** som et tegn på mitt løfte om kjærighet og troskap.

Ringene settes så på fingeren til den andre.

Deretter gjentas overrekkelsen på samme måte av den andre ektefellen.

9 Forbønn

L La oss alle be.

Ekteparet kneler ved alterringen.

Liturgen ber for paret med håndspåleggelse en av følgende bønner, som avsluttes med Fadervår.

Eventuelt kan også andre i følget delta i forbønnen med håndspåleggelse.

I

Enten A

L Barmhjertige Gud, vi ber deg for *NN* og

NN og deres ekteskap: La din velsignelse hvile over dem som her kneler for ditt ansikt.

Fyll dem med din kjærlighet, og bygg deres hjem i fred.

Se til dem i nåde, og styrk dem med din Ånd, så de i gode og onde dager setter sin lit til deg,

Eller B

L Gode Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) og (navnet nevnes) og for deres kjærlighet til hverandre. Velsign deres liv som ektefolk.

Hjelp dem å holde de løfter de har gitt hverandre, så deres ekteskap kan fylles av tillit, omsorg og glede.

holder trofast sammen og hjelper hverandre fram mot det evige liv.

Gi dem evne og vilje til å bygge sitt hjem i fred, så det blir et sted der [barn kan vokse opp i trygghet og] familie og venner kan finne fellesskap.

Du som er veien, sannheten og livet, la dem få vandre i din sannhet. Du som tilgir og leger, hjelp dem å tilgi hverandre. Du som er kjærlighetens kilde, gi dem og alle ektefolk å vokse og modnes i kjærlighet.

II

Her kan det tilføyes en fritt utformet bønn, eventuelt kombinert med lystenning.

Eventuelt kan menigheten synge en bønnesalme (mens ekteparet kneler). Se for eksempel *Norsk Salmebok 2013 nr 431, 624, 638, 652, 653, 678, 680*.

III

L La oss sammen be Fadervår:

Enten

A Vår Far i himmelen!

La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld,

slik også vi tilgir våre skyldnere. Og la oss ikke komme i fristelse,

men frels oss fra det onde. For riket er ditt,
og makten og æren i evighet. Amen.

Eller

A Fader vår, du som er i himmelen.
La ditt navn holdes hellig.
La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød.

Forlat oss vår skyld,
som vi òg forlater våre skyldnere. Led oss ikke inn i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet. Amen

Ekteparet setter seg på plassene sine.

Her kan følge

10 Musikk/symbolhandlinger

Deltakere i bryllupsfølget og andre kan medvirke med musikk, høytlesning eller andre kulturelle innslag.

11 Salme

12 Velsignelse

Enten **A**

L vendt mot menigheten

La oss prise Herren.
Menigheten reiser seg.
M Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.

L Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

M Amen. Amen. Amen. Eller **B**

L vendt mot menigheten Ta imot velsignelsen.

Menigheten reiser seg.

L Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

M Amen.

13 Utgang

Orgelmusikk eller annen egnet musikk. Ekteparet går sammen ut av kirken.

*

Valgfrie skriftlesninger ved vigsel/forbønn 2017

Forslag til nye valgfrie tekster:

1. Det står skrevet i Første Mosebok: Gud skapte mennesket i sitt bilde,

i Guds bilde skapte han det,
til mann og kvinne skapte han dem.

Gud velsignet dem og sa til dem:

«Vær fruktbare og bli mange,
fyll jorden og legg den under dere!» 1 Mos 1,27-28a

2. Det står skrevet i Første Mosebok:

Da sa Herren Gud: «Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil lage en hjelper av samme slag.» 1 Mos 2,18

3. Det står skrevet i Ruts bok:

Forslag til

Dit du går, vil jeg gå,
og hvor du bor, vil jeg bo.
Ditt folk er mitt folk,
og din Gud er min Gud.
Der du dør, vil jeg dø,
og der vil jeg begraves. Rut 1,16b-17a

4. Det står skrevet i Forkynnerens bok: Det er bedre å være to enn én; de får god lønn for sitt strev. For om de faller, kan den ene

hjelpe den andre opp.
Om én blir overvunnet,
kan to holde stand.
En tretvinnet tråd
ryker ikke så fort. Fork 4,9-10a.12

5. Det står skrevet i evangeliet etter Matteus: Og vår Herre Jesus Kristus sier:

Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen av skapte dem til mann og kvinne og sa:
«Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor
og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett.» Så er de ikke lenger to; deres liv er ett.

Det som Gud altså har sammenføyd, skal mennesker ikke skille. Matt 19,4-6

6. Det står skrevet i Paulus' brev til galaterne:

For dere er alle Guds barn ved troen, i Kristus Jesus. Alle dere som er døpt til Kristus,

har kledd dere i Kristus.

Her er ikke jøde eller greker,

her er ikke slave eller fri,

her er ikke mann eller kvinne.

Dere er alle én i Kristus Jesus. Gal 3, 26-28

Disse tekstene videreføres fra 2003-liturgien:

A Det står skrevet i Salmenes bok: Herren er min hyrde,

jeg mangler ikke noe. Han lar meg ligge i grønne enger,

han leder meg til vann der jeg finner hvile. Han gir meg nytt liv. Han fører meg på rettferdighets stier for sitt navns skyld. Om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal, frykter jeg ikke noe ondt. For du er med meg. Din kjepp og din stav, de trøster meg. Du dekker bord for meg like foran mine fiender. Du salver mitt hode med olje. Mitt beger renner over. Bare godhet og miskunn skal følge meg alle mine dager, og jeg skal bo i Herrens hus gjennom alle tider.

Salme 23

B Det står skrevet i Salmenes bok:

Den som sitter i skjul hos Den høyeste og finner nattely i skyggen av Den veldige, han sier til

Herren: «Min tilflukt og min borg, min Gud som jeg setter min lit til!»

Under hans vinger kan du søke ly, han dekker deg med sine fjær. Hans trofasthet er skjold og vern.

«Du, Herre, er min tilflukt.»

Den høyeste har du gjort til din bolig. Salme 91,1-2.4.9

C Det står skrevet i Salmenes bok:

Rop med jubel for Herren, all jorden! Tjen Herren med glede,

kom fram for ham med jubel! Kjenn at Herren er Gud! Han har skapt oss, vi er hans, vi er hans folk og den flokken han gjeter. Kom gjennom portene hans med takkesang, inn i forgårdene med

lovsang! Lov ham, velsign hans navn! Herren er god, evig er hans miskunn, hans trofasthet varer fra slekt til slekt.

Sal 100

D Det står skrevet i Salmenes bok: Velsign Herren, min sjel!

Alt som i meg er, velsign hans hellige navn. Velsign Herren, min sjel! Glem ikke alt det gode han gjør. Han tilgir all din skyld og leger alle dine sykdommer. Han frir ditt liv fra graven og kroner deg med barmhjertighet og kjærlighet. Han metter ditt liv med det gode, du blir ung igjen som ørnen.

Sal 103,1-5

E Det står skrevet i Høysangen:

Min kjæreste ligner en gasell, en ung hjort. Der står han bak muren vår. Han kikker inn gjennom

vinduene, gløtter inn gjennom gitteret.

Min kjæreste tar til orde og sier: Stå opp, min elskede, min vakre jente, og kom!

Min due i fjellkløften, i ly under bratte klipper, la meg få se deg,

la meg få høre stemmen din! For stemmen er myk og skikkelsen skjønn. Høys 2,9-10a.13b-14

F Det står skrevet i Høysangen:

Denne lesningen kan leses av én tekstleser eller av kvinne (I) og mann (II). /

Hør, det er min kjæreste, der kommer han,

løpende over fjellene, hoppende over høydene. Min kjæreste ligner en gasell, en ung hjort. Der står han bak muren vår. Han kikker inn gjennom vinduene, gløtter inn gjennom gitteret. Min kjæreste tar til orde og sier:

// Stå opp, min elskede, min vakre jente, og kom! Nå er vinteren omme, regnet er forbi, det er borte. Landet dekkes av blomster. Sangens tid er inne, turtelduen kan høres i landet. Frukten på fikentreet modner, blomsten på vinstokken dufter. Stå opp, min elskede, min vakre jente, og kom! Min due i fjellkløften,

i ly under bratte klipper, la meg få se deg, la meg få høre stemmen din! For stemmen er myk og skikkelsen skjønn.

/

Min kjæreste er min, og jeg er hans, han som gjeter mellom liljene. Helt til dagen blåser skyggene bort, spring som gasellen, min kjæreste, som en ung hjort over kløfter og fjell!

I/II

Sett meg som et segl på ditt hjerte, et stempel på din arm! For kjærligheten er sterk som døden, lidenskapen er ubøyelig som dødsriket. Den brenner som flammende ild, en Herrens brann. Veldige vann slukker ikke kjærligheten, elver skyller den ikke bort.

Høys 2,8-14.16-17 + 8,6-7a

G Det står skrevet i Høysangen:

Sett meg som et segl på ditt hjerte, et stempel på din arm! For kjærligheten er sterk som døden,

lidenskapen er ubøyelig som dødsriket. Den brenner som flammende ild, en Herrens brann. Veldige vann slukker ikke kjærligheten, elver skyller den ikke bort. Høys 8,6-7a

H Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: Dere er jordens salt! Men hvis saltet mister sin kraft, hvordan skal det da bli gjort til salt igjen? Det duger ikke lenger til noe, men kastes ut og tråkkes ned av menneskene. Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. Heller ikke tenner man en oljelampe og setter den under et kar. Nei, man setter den på en holder, så den lyser for alle i huset. Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen! Matt 5,13-16

I Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: Vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise, eller hva dere skal drikke, heller ikke for kroppen, hva dere skal kle dere med. Er ikke livet mer enn maten og kroppen mer enn klærne? Se på fuglene under himmelen! De sår ikke, de høster ikke og samler ikke i hus, men den Far dere har i himmelen, gir dem føde likevel. Er ikke dere mer verdt enn de? Hvem av dere kan vel med all sin bekymring legge en eneste alen til sin livslengde? Og hvorfor er dere bekymret for klærne? Se på liljene på marken, hvordan de vokser! De strever ikke og spinner ikke, men jeg sier dere: Selv ikke Salomo i all sin prakt var kledd som en av dem. Når Gud kler gresset på marken så fint, det som gror i dag og kastes i ovnen i morgen, hvor mye mer skal han ikke da kle dere – dere lite troende!

Så gjør dere ikke bekymringer, og si ikke: 'Hva skal vi spise?' eller: 'Hva skal vi drikke?' eller: 'Hva skal vi kle oss med?' Alt dette er hedningene opptatt av. Men den Far dere har i himmelen, vet jo at dere trenger alt dette. Søk først Guds rike og hans rettferdighet, så skal dere få alt det andre i tillegg. Så gjør dere ingen bekymringer for morgendagen; morgendagen skal bekymre seg for seg selv. Hver dag har nok med sin egen plage. Matt 6,25-34

J Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for. Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.

Matt 7,7-8.12

K Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus sa: Hver den som hører disse mine ord og gjør det de sier, ligner en klok mann som bygde huset sitt på fjell. Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det var bygd på fjell. Matt 7,24-25

L Det står skrevet i evangeliet etter Johannes:

Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: At dere har kjærlighet til hverandre.

Joh 13, 34-35

M Det står skrevet i evangeliet etter Johannes:

Jesus sa: Som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet! Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet. Dette har jeg sagt dere for at min glede kan være i dere og deres glede kan bli fullkommen. Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.

[Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine. Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere. Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva herren hans gjør. Jeg kaller dere venner, for jeg har gjort kjent for dere alt jeg har hørt av min Far. Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. Da skal Far gi dere alt dere ber om i mitt navn. Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre!] Joh 15,9-12[-17]

N Det står skrevet i Paulus' brev til romerne:

For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som kommer, eller noen makt, verken det som er i det høye eller i det dype, eller noen annen skapning, skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre. Rom 8,38-39

O Det står skrevet i Paulus' første brev til korinterne: Kapitlet kan leses i sin helhet eller i utdrag. Og jeg vil vise dere en enda bedre vei:

Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg bare drønnende malm eller en klingende bjelle. Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter og eier all kunnskap, om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet. Om jeg gir alt jeg eier til brød for de fattige, ja, om jeg gir meg selv til å brennes, men ikke har kjærlighet, da har jeg ingen ting vunnet. Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig. Kjærligheten krenker ikke, søker ikke sitt eget, er ikke oppfarende og gjemmer ikke på det onde. Den gleder seg ikke over urett, men har sin glede i sannheten. Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt. Kjærligheten tar aldri slutt. Profetgavene skal bli borte, tungene skal tie og kunnskapen forgå. For vi forstår stykkevis og taler profetisk stykkevis. Men når det fullkomne kommer, skal det som er stykkevis, ta slutt. Da jeg var barn, talte jeg

som et barn, tenkte jeg som et barn, forsto jeg som et barn. Men da jeg ble voksen, la jeg av det barnslige. Nå ser vi i et speil, i en gåte, da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut. Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten. 1 Kor 13

P Det står skrevet i Paulus' brev til efeserne:

Derfor bøyer jeg mine knær for Far, han som har gitt navn til alt som kalles far i himmel og på jord. Må han som er så rik på herlighet, gi deres indre menneske kraft og styrke ved sin Ånd. Må Kristus ved troen bo i deres hjerter og dere stå rotfestet og grunnfestet i kjærlighet. Må dere sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Må dere bli fylt av hele Guds fylde! Han som virker i oss med sin kraft og kan gjøre uendelig mye mer enn det vi ber om og forstår, ham være ære i kirken og i Kristus Jesus gjennom alle slekter og evigheter! Amen. Ef 3,14-21

Q Det står skrevet i Paulus' brev til filipperne:

Om det da er trøst i Kristus, oppmuntring i kjærligheten, fellesskap i Ånden, om det finnes medfølelse og barmhjertighet, så gjør nå min glede fullkommen: Ha samme sinnelag og samme kjærlighet, vær ett i sjel og sinn. Gjør ikke noe av selvhevdelse og tom ærgjerrighet, men vær ydmyke og sett de andre høyere enn dere selv. Tenk ikke bare på deres eget beste, men også på de andres. La samme sinnelag være i dere som også var i Kristus Jesus!

Fil 2,1-5

R Det står skrevet i Paulus' brev til filipperne:

Gled dere alltid i Herren! Igjen vil jeg si: Gled dere! La alle mennesker få merke at dere er vennlige. Herren er nær. Vær ikke bekymret for noe! Men legg alt dere har på hjertet, fram for Gud. Be og kall på ham med takk. Og Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker i Kristus Jesus. Til slutt, søsken: Alt som er sant og edelt, rett og rent, alt som er verdt å elske og akte, alt som er til glede og alt som fortjener ros, legg vinn på det!

Fil 4,4-8

S Det står skrevet i Johannes' første brev:

Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud, og hver den som elsker,

er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet. Og ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart blant oss, at Gud sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle leve ved ham.

Ja, dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss

og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre.

Ingen har noen gang sett Gud. Men dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærighet er fullendt i oss. 1 Joh 4,7-12

Bibeltekstene er hentet fra *Bibel 2011*, © Det Norske Bibelselskap

Vedtatt med 83 stemmer

112 stemmeberettigede.